

ramă. Din argintu se facu cele mai multe lucruri, pênă și vase. Cum se numescu cei ce lucrază argintulu?— Argintulu, se întrebuintză multu la facerea monedelor, ca și aurulu. Spuneți numele câtoru-va monede de argintu?—

III.) Arama este de colóre roșietică; din ea se facu monede, sirmă etc. Spuneți numele câtoru-va monede de aramă?— Din aramă se facu totu felulu de vase pentru bucătărie. Spuneți numele câtoru-va?— Vasele de aramă, lăssate mai multu nespoite, la facerea bucatelor prindu cotlélă, care este otrava cea mai tare. Așa dar', cum trebue să fie totu-d'a-una vasele de aramă?—

IV.) Ferulu este metalulu celu mai folositoru omului, și este celu mai neprețuitu daru a lui Dumneșeu, care a pussu acestu metalu în sinulu pământului, și din care se potu face atâtea lucruri folositoare! Ferulu este foarte tare; dar' înferbintatu în focu pênă se face roșu, se mõe; și atunci bătându-lu cu ciocanulu, se îndoesce și se lăsesce cum vrei: de poți face din elu ori ce, pênă și sirmă foarte subțire. Din feru se face schijă séu fontă; și din acésta, se facu sobe, óle etc. Din feru se face și plugulu, cu care arămu pământulu. Ce se mai face din feru?— Din feru se facu șinele căiloru ferate. Din feru se face și oțelulu celu vênjosu, pentru săbii, cuțite, brice etc. Din feru se facu, vai!și lanțurile!

V.) Cositorulu este unu metalu de colóre cenușie. Elu se întrebuintză la spoitulu vaselor de aramă. Tenehegiii, assemene se servescu foarte multu la messeria loru, cu acestu metalu. Din cositoru se face și tenichéua cea albiciósă.— La ce se întrebaintză ea?—

VI.) Plumbulu este foarte strălucitoru; însă lăsatu în aeru, prinde cétă; și în focu se topesce lesne. Elu se póte întinde în foite foarte subțiri. Plumbulu făcutu table, se întrebuintză la acoperirea caselor. Dar' celu mai multu plumbu, se întrebuintză la facerea halicelor și glónțelor de pușcă. . . .

VII.) Mercuriulu séu argintulu viu, este unu metalu subțire séu curgătoriu, mai ca apa. Elu se întrebuintză, amestecatu cu cositoru, la facerea oglințelor, ungându-se dossulu sticleloru. Mercuriulu este otrăvitoru; dar' totuși, în farmacii, se întrebuintză foarte multu. Din elu se facu multe feluri de medicamente. Totu din mercuriu se face și o vâpsea roșie, numită chinovariu.

VIII.) Arseniculu este unu metalu tare, de colóre cenușie și lucitoru. Ecce cum se cercă elu: Când punemu pe cărbuni aprinși arsenicu, scóte unu mirosu ca de usturoiu; și acelu mirosu, este periculosu sănătăței. Arseniculu este otrava cea mai tare. Elu se întrebuintză assemene la medicamente, ca și mercuriulu.—

IX.) Cobaltulu încă este unu metalu, de colóre albă. Din elu se facu vâpsele de-o colóre vênătă. Servesce assemene și la facerea sticlei, dându-i colórea cea albăstrie.

Aceste și alte multe metale, stau ascunse și în sinulu munțiloru țerei noastre; ele ni-aru da o mare bogăție, dacă s'aru căuta și desgro-pă de cătră noi, și în folosulu națiunei noastre române.

11. Racova. De la bătălia cu Tatarii, trecusseră aprópe 7 ani. În acestu timpu, Stephan necontentiu avusse resbóe: cand cu Un-